

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

Liikenteen osalta KAISUssa on ansiokkaasti esitelty erilaisia kannustimia päästöjen vähentämiseksi. Vientiteollisuuden näkökulmasta on tärkeää, että tavarakuljetuksissa edistetään ratkaisuja, jotka ovat mahdollisimman kustannustehokkaita. Puhtaiden kuorma-autojen hankintatuki on metsäteollisuuden mielestä kannatettava. Korostamme myös raidekuljetuksiin siirtymisen potentiaalia päästövähennyksissä, joka kuvataan kesäkuussa 2025 julkaistussa metsäteollisuuden ilmastotiekarttaan liittyvässä logistiikkaselvityksessä.

Maatalous

Avovastaus

Metsäpinta-alan laajentaminen mm. joutoalueita metsittämällä on erittäin kannatettava toimenpide. Pitkällä tähtäimellä tämä voi parantaa raaka-aineen saantia biotalouden, mukaan lukien metsäteollisuuden tarpeisiin.

Jakeluvelvoitteen joustomekanismista: ilmastopolitiikan tavoitteena tulee olla ennen kaikkea fossiilisten päästöjen vähentäminen. Metsäteollisuuden puunsaantia ei tule vaikeuttaa toimeenpantaessa jakeluvelvoitteen joustomekanismia. Esimerkiksi kiertoaikojen pidentäminen lisää metsätuhoriskiä ikääntyvissä metsissä sekä heikentää puun saatavuutta jalostukseen, mikä vähentää puunjalostuksesta saatavia talous- ja työllisyysyötyjä. Toimeenpantaessa joustomekanismia turvepohjaisissa metsissä tulee toimet kohdistaa heikkotuottoisten suometsien ennallistamiseen.

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

Polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa (ETS2) on käynnistymässä vuonna 2027. Tästä aiheutuu lisäkustannuksia vientiteollisuudelle (ml. metsäteollisuus), joka ei voi siirtää lisääntyneitä kustannuksia tuotteidensa hintoihin. Luonnos vaikuttaa lähtevän siitä, että kompensointi tulisi vain maatalouden koneille. Näin ollen metsätalouden työkoneille osuisi päästökaupan ja jakeluvuoroituksen kasvun mukaisesti kustannusnousu kahta kautta ilman varsinaista mahdollisuutta välttää kustannusta. Syken ACE-raportti politiikkatoimista työkoneiden päästöjen vähentämiseksi arvioi vaihtoehtoisen teknologian osalta metsäkoneet erityisen vaikeiksi. Suomen tulee kompensoida työkoneille päästökaupan aiheuttamat lisäkustannukset energiaveropalautuksen muodossa. Lisäksi ammattidiesel tulee ottaa käyttöön ennen polttoaineiden ETS2-hinnoittelun alkua.

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

KAISUn osalta on erinomaista, että energiatehokkuussopimukset ja energiatuki tunnistetaan toimiviksi tavoiksi edistää energiatehokkuutta. KAISUssa mainittu lisärahoitus sopimustoiminnan jatkolle on kannatettava. KAISUssa mainitaan Suomen vahvuuksiksi myös vetytalous, puhdas sähkö sekä bioCO₂, joiden avulla voidaan luoda uusia arvoketjuja korvaamaan fossiilitaloutta. On tärkeää, että myös KAISU edistää kautta linjan teollisuuden sähköistämistä sekä raaka-aineen saatavuutta, sillä ne ovat olemassa olevan teollisuuden kilpailukyvyn ohella bioCO₂:n talteenoton, varastoinnin ja hyötykäytön kulmakiviä.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

KAISUn tulisi selkeämmin kannustaa kuntia suosimaan puurakentamista julkisissa hankinnoissa. Puurakennukset varastoivat hiilidioksidia pitkäksi ajaksi. Lisäksi puu korvaa raaka-aineena uusiutumattomia materiaaleja, joiden tuottaminen aiheuttaa enemmän fossiilisia päästöjä.

Kaikkiaan kuntien ilmastotyön pitäisi ottaa huomioon Suomen pyrkimykset tulla biotalouden kärkimaaksi, mikä edellyttää sujuvaa raaka-aineen saantia myös kuntien omistamista metsistä.

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

KAISUssa todetaan kiertotaloutta koskevassa osiossa, että Suomen kansantalous on materiaali-intensiivinen ja että asukasta kohden raaka-aineiden kulutus on korkea. Tässä yhteydessä on tärkeä ymmärtää, että esimerkiksi valtaosa metsäteollisuuden kotimaisista raaka-aineista jalostamista tuotteista menee vientiin. Lisäksi metsäiselle, puhtaan veden ja puhtaan sähkön Suomelle on hyvin luontevaa valmistaa puusta tuotteita, sillä monilla mailla ei vastaavaa mahdollisuutta ole, vaikka näissäkin maissa tarvitaan puujalosteita.

Julkiset hankinnat

Avovastaus

KAISUn tulisi selkeämmin kannustaa suosimaan puurakentamista julkisissa hankinnoissa. Puurakennukset varastoivat hiilidioksidia pitkäksi ajaksi. Lisäksi puu korvaa raaka-aineena uusiutumattomia materiaaleja, joiden tuottaminen aiheuttaa enemmän fossiilisia päästöjä.

Muut poikkisektorit

Avovastaus

KAISUssa mainitaan aiempaa monipuolisemmin biotaloudesta saatavia hyötyjä, kuten riippuvuuden vähentäminen fossiilisista raaka-aineista, innovatiiviset ratkaisut maailmanlaajuisiin ongelmiin sekä hyvinvointia Suomeen tuova liiketoiminta. Nämä hyödyt on otettava KAISUssa huomioon kautta linjan.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

KAISUssa olisi otettava kattavammin huomioon, että biotaloudella ja kotimaisten raaka-aineiden jalostuksella vientiin on merkittävät myönteiset vaikutukset talouteen ja työllisyyteen Suomessa. Lisäksi vähäpäästöisen teollisuuden valmistamat vientituotteet luovat ilmastohyvää maailmanlaajuisesti esimerkiksi ilmastokädenjäljen kautta ja korvaamalla päästöintensiivisempiä tuotteita.

Muita huomioita

Avovastaus

Metsäteollisuus ry teetti vuonna 2025 AFRY:llä kattavan selvityksen ”Metsäteollisuuden puunkorjuun ja kuljetusten päästöskenaario osana ilmastotiekarttatyötä”. Metsäteollisuus ry kannustaa hyödyntämään tätä selvitystä, joka antaa aihepiiristä monipuolisen analyysiin sekä eväitä kustannustehokkaiden päästövähennyskeinojen löytämiseen (työkoneet, tavaraliikenne, raideliikenne, meriliikenne).

Metsänielut eivät kuulu KAISUn piiriin, mutta nekin mainitaan kommenteilla olevassa luonnoksessa. On hyvä huomata, että ns. LULUCF-tavoitteet ja metsänielulaskelmat muuttuvine metodeineen ovat parhaillaan merkittävän kritiikin kohteena. On käynyt selväksi, että aiemmin metsien ja maaperän nieluihin liittyviä suuria epävarmuuksia ei ole otettu riittävän tosissaan. Lisäksi on käynyt ilmeiseksi, että eri EU:n jäsenvaltioiden nielulaskelmat eivät ole lainkaan vertailukelpoisia.

Fagerblom Ahti
Metsäteollisuus ry